វេទិកាជាតិលើកទីពីស្ដីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ថ្ងៃទី ០៣_០៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១

ជីវចម្រុះ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ដោយ Geoffrey Blate, Ph.D.

WWF

មាតិកានៃបទបង្ហាញ

1. សារគន្ថី
2. ជីវៈចម្រុះ
3. ភស្តុតាងអំពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ មកលើជីវៈចម្រុះ កម្ពុជា
4. ផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុមកលើជីវៈចម្រុះ
5. វិធានការបន្សាំ និងវិធានការកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
6. ឥទ្ធិពលដែលអាចកើតឡើងពីការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
7. វិស័យអាទិភាពសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវទៅអនាគត
8. អនុសាសន៍សំខាន់ៗ សម្រាប់គោលនយោបាយ

© Michel Roggo / WWF-Canon

សារគន្លឹះ

- ជីវចម្រុះ នៅកម្ពុជា គឺជារតនសម្បត្តិរបស់ជាតិ និងដែលមានសារៈសំខាន់ជាសកល ប៉ុន្តែស្ថិតក្រោមសម្ពាធយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ
- ផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរអាចកើតមានមកលើជីវចម្រុះ បណ្តាលពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ; ការដោះស្រាយផលប៉ះពាល់ដោយប្រយោលមានសារៈសំខាន់ណាស់
- អភិក្រមចម្រុះ ចំពោះការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ផ្តល់ជាដំណោះស្រាយឈ្នះ-ឈ្នះ-ឈ្នះ
- ត្រូវការឱ្យមានក្របខណ្ឌដើម្បីបង្កើនកិច្ចសហការប្រចាំតំបន់កាន់តែរឹងមាំថែមទៀត សម្រាប់ដោះស្រាយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- កម្ពុជាអាចប្រើប្រាស់ដំណើរការនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលមហាអនុតំបន់មេគង្គ និងដំណើរការនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលទីក្រុងរីយ៉ូ+២០ ដើម្បីជម្រុញជំហានទៅរកអភិក្រមចម្រុះ និងកិច្ចសហការប្រចាំតំបន់ ដែលដំណើរការទាំងពីរនេះ អាចបង្កើតឱ្យមានភាពធន់ទ្រាំនៅចំពោះមុខការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងបង្កើតលក្ខខណ្ឌអំណោយផលសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចបៃតង

1. ជីវៈចម្រុះ គឺជា...

- ជីវិតទាំងឡាយនៅលើផែនដី
- ដែលមានលក្ខណៈសំបូរបែបបំផុតនៅកម្ពុជា និងក្នុងតំបន់ទន្លេ

ទន្លេមេគង្គ ផ្តល់ធនធានជលផលទឹកសាបសំបូរបែប និងក្នុងបរិមាណច្រើនជាងគេបំផុតទីពីរលើពិភពលោក ដែលមានសារៈសំខាន់ជាអាយុជីវិតសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ ៦០លាននាក់នៅក្នុងអាងទន្លេមេគង្គ

កម្ពុជាមាន ”

តំបន់ព្រៃល្បោ ដែលនៅល-ក្នុងវិសាលភាពធំជាងគេនៅ
អាស៊ីអាគ្នេយ៍; សំបូរសត្វឆ្អឹងកងជាងគេនៅឥណ្ឌូចិន,
និងចំនួនសត្វទន្លេ ាងច្រើនជាងគេនៅលើពិភពលោក

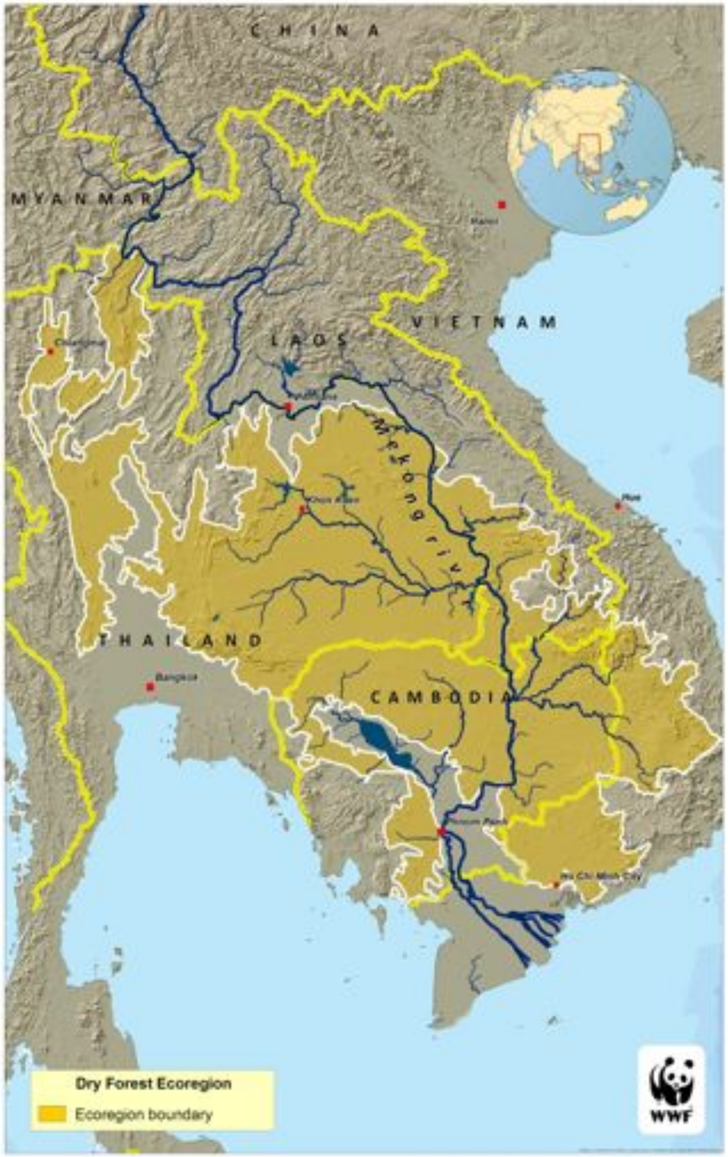

1. ជីវៈចម្រុះ គឺជា ...

- មានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការចិញ្ចឹមជីវិត និងសម្រាប់សន្តិសុខទឹក និងស្បៀងនៅកម្ពុជា
- មានសារៈសំខាន់សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា
- រងការគំរាមកំហែងធ្ងន់ធ្ងរបំផុត
  - កម្ពុជាមានថនិកសត្វ សត្វស្លាប និងប្រភេទត្រីដែលជិតផុតពូជក្នុងចំនួនច្រើនបំផុត គិតក្នុងមួយឯកតាផ្ទៃដី នៅក្នុងតំបន់មេគង្គ
  - ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បង្កឱ្យមានសម្ពាធពីប្រភពផ្សេងទៀត

ផលនេសាទនៅកម្ពុជា

- ៤00'000 តោន/ឆ្នាំ
- ១៦% នៃផលទុនក្នុងស្រុកសរុបរបស់កម្ពុជា
- ប្រជាពលរដ្ឋ ១,២លាននាក់នៅក្នុងបឹងទន្លេសាប

2. ផលប៉ះពាល់ដែលសង្កេតឃើញថាបានកើតមានលើជីវចម្រុះនៅកម្ពុជា

- គ្មានផលប៉ះពាល់ណាមួយដែលមានការពាក់ព័ន្ធដាច់ខាតទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុឡើយ
- គ្មានឯកសារបង្ហាញច្បាស់ឡើយ ដោយសារតែពុំមានការសិក្សា ការតាមដាន និងការស្រាវជ្រាវរយៈពេលវែងដែលផ្តោតចំគោលដៅ
- ការប្រឈមៈ ការកំណត់អត្តសញ្ញាណសូចនាករអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅក្នុងឱប្រព័ន្ធបើកចំហ

2. ផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមានលើជីវចម្រុះ

- ការប្រែប្រួលនៃរបាយប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិ ដែលនាំឱ្យក្លាយជាប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីបែបផ្សេង (Williams *et al*. 2007)
- នៅក្នុងមហាតំបន់មេគង្គមានរុក្ខជាតិចំនួនពី ១៣៣ ទៅ ២៨៣៥ ប្រភេទ និងសត្វឆ្អឹងកង ពី ១0 ទៅ ២១៣ ប្រភេទ ដែលអាចផុតពូជ (Malcolm et al. 2006)

ប្រភេទសត្វដែលប្រឈមហានិភ័យខ្លាំងជាងគេ បណ្តាលពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

- មានដោយកម្រ រងការគំរាមកំហែង ជិតផុតពូជ
- មានតែនៅក្នុងដែនកំណត់តូចមួយ
- មិនសូវរាយប៉ាយតាមកន្លែងនានាច្រើនឡើយ
- ពពួកដែលមានតែនៅលើកំពូលភ្នំ និងតាមកោះទាប
- ជាពពួកដែលពឹងផ្អែកតែលើលក្ខខណ្ឌរស់នៅជាក់លាក់ដោយឡែក
- សរីរសាស្ត្រពុំសូវរឹងប៉ឹងនៅចំពោះមុខការប្រែប្រួលនានាឡើយ

សត្វល្មូន និងថលជលិក ទំនងជារងផលប៉ះពាល់ខ្លាំងជាងគេនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ ដែលរួមទាំង នៅកម្ពុជាផងដែរ

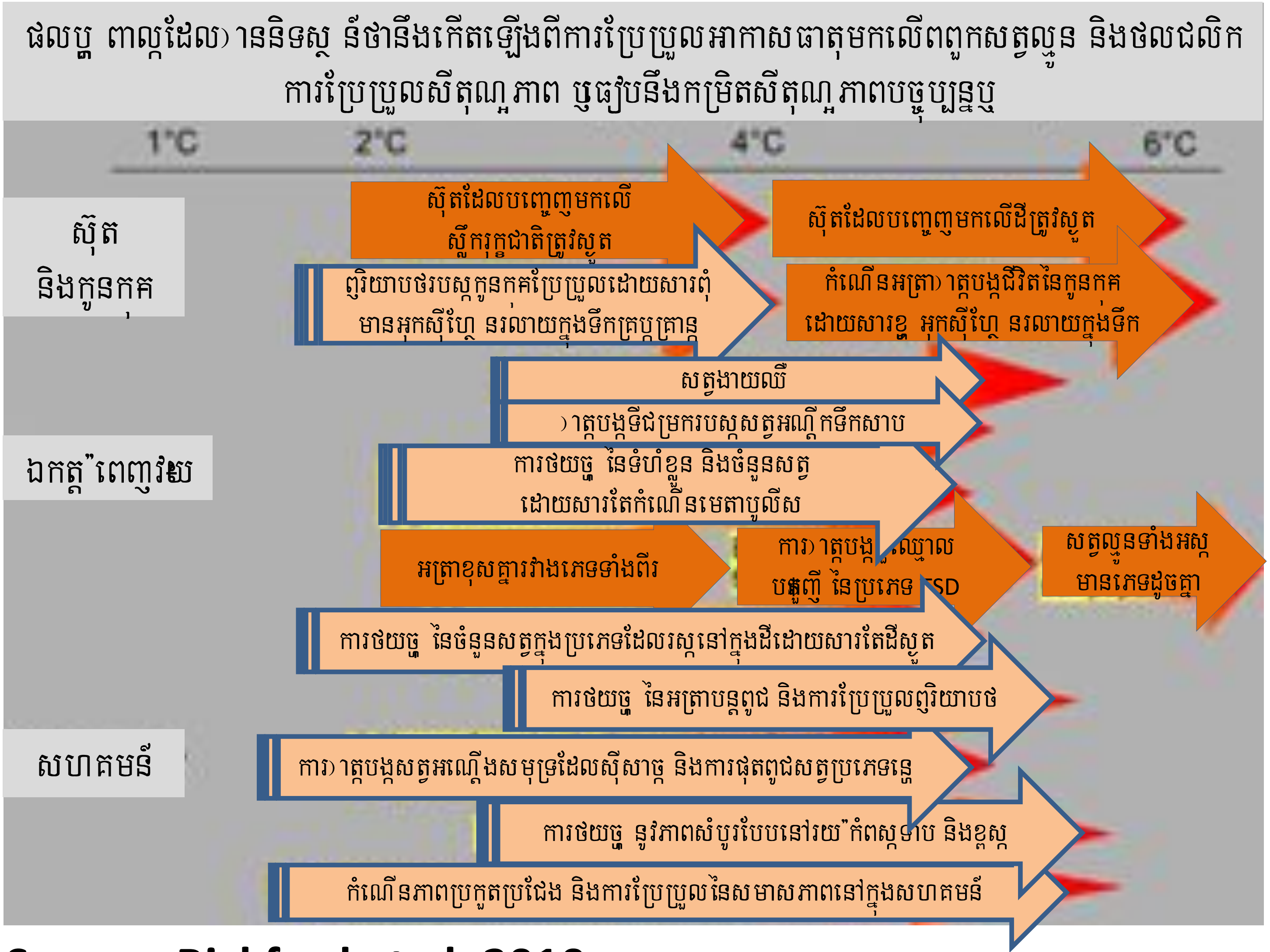

Source: Bickford et al. 2010

ការបម្លែងទៅជាប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីព្រៃលេញ

ការថយច្ន នៃវិសាលភាពព្រៃឈើ និងការប្រែក្លាយពីព្រៃស្រោងទៅជាព្រៃលេញ

- ព្រៃស្រោងក្បែរត្រូពិក ថយច្ន ពី ៤៨% នៃវិសាលភាពព្រៃឈើសរុបមកត្រឹម ១២% (រហូតដល្កឆ្នាំ ២១០០)
- ព្រៃពាក្កកណ្តាលលេញ ដែលមានស្លឹកធំ ត្រូវ) ាននិទស្ស ន៍ថានឹងថយច្ន អស្ក ៤១% មកដល្កឆ្នាំ ២០២០ និងអស្ក ៦៩% រហូតដល្កឆ្នាំ ២១០០
- ឥទ្ធិពលនៃប្រភេទរុក្ខជាតិនិងសត្វរាតត្បាតមកពីមជ្ឈដ្ឋានក្រៅ និងកត្តាចម្រៃនានា?

Source: ADB April 2009

តំបន្ដដីសើមតាមរដូវ   ងាយរងគ្រោះ ជាពិសេស

សេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជាងាយរងគ្រោះ ជាទីបំផុត
ដោយសារតែផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមានមកលើធនធានជលផល

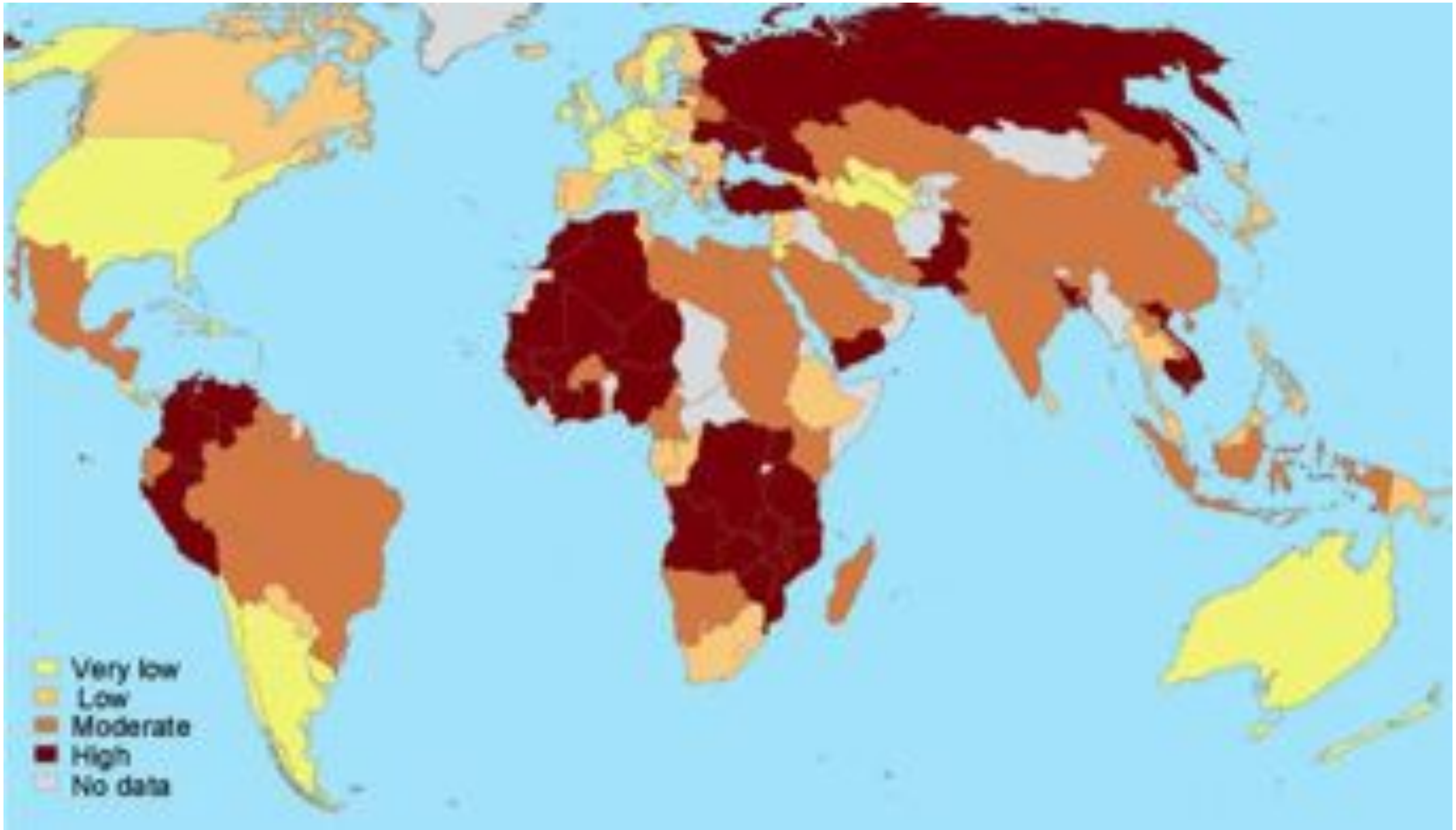

Source: Allison et al. 2009

2. ផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមានលើជីវចម្រុះ

- ការប្រែប្រួលនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ដូចជា ពីព្រៃតាមដងទន្លេ មកជាព្រៃលិចទឹក ពីព្រៃស្រោង មកជាព្រៃល្បោះ និងមកជាវាលរហោស្ថាន
- ផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមានមកលើនិរន្តរភាពនៃធនធានជលផល (ការបាត់បង់ជម្រកពងកូន) ឬ និងធនធានព្រៃឈើ (ការបាត់បង់អនុផលព្រៃឈើ) ឬ

- កំណើនប្រភេទរុក្ខជាតិនិងសត្វរាតត្បាតពីមជ្ឈដ្ឋានក្រៅដែលធន់ទ្រាំចំពោះលក្ខខណ្ឌថ្មី ដូចជា កណ្ដុរ និងប្រភេទសត្វឱចក្រែតដទៃទៀត, ការថយចុះនៃជីវចម្រុះ
- អសន្តិសុខស្បៀងសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋដែលពឹងផ្អែកលើកសិកម្ម ជលផល និងអនុផលព្រៃឈើ

© Jonathan Eames / BirdLife

3. វិធានការបន្សាំ និងវិធានការកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

- កាត់បន្ថយភាពនៅដាច់ពីគ្នា និងធ្វើឱ្យមានភាពតជាប់គ្នានៃទីជម្រក ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិ បន្លាយពូជនៅក្រោមលក្ខខណ្ឌខុសៗគ្នា
- កសាងផែនការតំបន់ទេសភាព ដើម្បីធ្វើឱ្យមានភាពតជាប់គ្នានៃទីជម្រកសម្រាប់ជីវចម្រុះសំខាន់ៗ
- ប្រើប្រាស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឱទន្តដែលអាចបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- រួមបញ្ចូលប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងសហគមន៍នានា ទៅក្នុងការកសាងផែនការបន្សាំ និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍

យុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយសំខាន់ៗ ៖ ថែរក្សាព្រៃឈើនៅកម្ពុជា និងនៅក្នុងតំបន់នេះ

រេដ អាចជួយគាំទ្រជាហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះ

អត្ថប្រយោជន៍សំខាន់ៗនៃព្រៃឈើនៅក្នុងតំបន់នេះ

កាបូន ៦១០០ លានតោន ៖ ៣០-១២០ ពាន់លានដុល្លាអាមេរិក

អនុផលព្រៃឈើសម្រាប់ការចិញ្ចឹមជីវិតដោយផ្ទាល់ ៖ ១,៥-៨,៥ពាន់លានដុល្លាអាមេរិក

វិធានការបន្សាំដែលឱទន្តភ្លនត និងដែលផ្អែកលើប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី

គ្រោះមហន្តរាយ	ផលប៉ះពាល់	ជម្រើស
កំណើនកំពស់ទឹកសមុទ្រ និងព្យុះសមុទ្រ	ការខូចខាតលំនៅស្ថាន	តំបន់ហាមឃាត់ (ហាមឃាត់ការអភិវឌ្ឍនៅជាប់នឹងមាត់សមុទ្រ)
ជំនន់នៅតាមតំបន់ឆ្នេរ	ការខូចខាតលំនៅស្ថាន	ការស្តារព្រៃកោងកាងឡើងវិញ
ទឹកជំនន់	ការថយចុះនៃផលិតភាពកសិកម្ម	ដំណាំដែលបន្សាំនឹងលក្ខខណ្ឌថ្មី (ពូជដំណាំដែលអាចលូតលាស់នៅក្នុងទឹក)
គ្រោះរាំងស្ងួត	ការថយចុះនៃផលិតភាពកសិកម្ម	ការត្រងទឹកភ្លៀង (វិធីសំចៃទឹក)
គ្រោះរាំងស្ងួត និងភាពស្ងួតហែង	ការថយចុះនៃសន្តិសុខស្បៀង	ការធានារ៉ាប់រងគ្រោះរាំងស្ងួត (ប្រព័ន្ធធានារ៉ាប់រងក្នុងសហគមន៍)

4. ឥទ្ធិពលដែលអាចកើតពីការឆ្លើយតបរបស់មនុស្ស ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

- ឥទ្ធិពលមកលើជីវៈចម្រុះ បណ្ដាលពីសកម្មភាពរបស់មនុស្ស នៅក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អាចរារាំងផលប៉ះពាល់ផ្ទាល់ (Turner et al. 2010)
- ការបន្សាំមិនត្រឹមត្រូវ

  [ការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុគឺជា] ការបន្សាំមិនត្រឹមត្រូវ នៅពេលដែលវាមិនអាចឱ្យបុគ្គលណាម្នាក់ ប្រព័ន្ធណាមួយ ឬសង្គមណាមួយ ទប់ទល់នឹងទិដ្ឋភាពខ្លះនៃការប្រែប្រួល ប៉ុន្តែ វាថែមទាំងធ្វើឱ្យបញ្ហាកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ឬកាត់បន្ថយសមត្ថភាព ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងព្រឹត្តិការណ៍ និងកាលៈទេសៈនានាទៅអនាគតផងដែរ។ P. 414, Fazey et al. 2010

- សារៈសំខាន់នៃការបញ្ចៀសនូវការបន្សាំមិនត្រឹមត្រូវ

4. ឥទ្ធិពលដែលអាចកើតពីការឆ្លើយតបរបស់មនុស្ស ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

- ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដែលសំបូរបែប និងដែលនៅតែជាប់គ្នា ផ្តល់នូវភាពធន់ទ្រាំនៅចំពោះមុខការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ...

  “ដំណើរការតាមធម្មជាតិនៃការឡើង បន្ថយចុះ នៃទឹកជំនន់ – ការឡើងចុះ នៃទឹកជំនន់ – គឺជាកត្តាជម្រុញផលិតភាពធម្មជាតិនៃកសិកម្ម និងជលផល” p. 50, Cambodia HDR 2011

  “ដោយសារចំណងទាក់ទងរវាងត្រី, ព្រៃលិចទឹក, និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋាន នៅ ភូមិភាគឦសាននៃកម្ពុជា, វត្តមាននៃព្រៃទាំងនេះ មានសារៈសំខាន់ជាទីបំផុត” p. 137, Baird et al. 2007

- ... ប៉ុន្តែ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, ការបាត់បង់ទីជម្រក, ការនៅដាច់ពីគ្នា ធ្វើឱ្យថយចុះ នូវភាពធន់ទ្រាំ

  “ការប្រែប្រួលរបបជលសាស្ត្រនៅក្នុងទន្លេមេនៃទន្លេមេគង្គដែលបង្កឡើងដោយទំនប់នៅខ្សែទឹកខាងលើក្នុងប្រទេសចិន អាចជាមូលហេតុដែលធ្វើឱ្យងាប់ដើមឈើជាច្រើននៃព្រៃលិចទឹកក្នុងទន្លេមេគង្គនៅខេត្តស្ទឹងត្រែង ដែលស្ថិតនៅភាគឦសាននៃប្រទេសកម្ពុជា។ p. 139, Baird et al. 2007

5. វិស័យជាអាទិភាពសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ

- ផលប៉ះពាល់មកលើភាពពេញលេញនិងសេវានៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី នៅថ្នាក់ជាតិ និងតំបន់ ដោយសារតែការអភិវឌ្ឍដែលបានគ្រោងទុក និងការអនុវត្តសាកល្បងអំពីជម្រើសនានាសម្រាប់ជាជំនួសហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត
- ភាពបន្សាំបាននៃក្របខណ្ឌស្សបន
- វិស័យដែលត្រូវកែប្រែគោលនយោបាយ ដើម្បីផ្តល់លក្ខខណ្ឌអំណោយផល និងបញ្ជ្រាបការបន្សាំ និងការកាត់បន្ថយនូវការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- បង្កើតអភិក្រមចម្រុះ សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- ការកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃតម្រូវការសមត្ថភាព សម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍អភិក្រមចម្រុះ នៅក្នុងការកសាងផែនការប្រើប្រាស់ដីធ្លី

បរិយាកាសអំណោយផល

កសាងគោលនយោបាយនិងស្ថាប័នដែល
ឱ្យឆ្លាតវៃចំពោះ លក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ
កែលម្អអភិបាលកិច្ច

មានឥទ្ធិពលមកលើសមិទ្ធផលនៃការបន្ស៊ាំ
គោលនយោបាយដែលមិនកែសម្រួល អាចពន្យឺត
បន្ទារាំងការបន្ស៊ាំ
ស្ថាប័នត្រូវតែមានភាពទន់ភ្លន់
គ្រោងឱ្យមានការកែប្រែជាបន្តបន្ទាប់

ការបញ្ជ្រាប

មិនគ្រាន់តែជាបញ្ហាបរិស្ថានតែឡែក ទេ
ភាពជាដៃគូរវាងវិស័យនានា
ដើម្បីរៀនសូត្រនិងធ្វើសកម្មភាព

គោលនយោបាយបច្ចុប្បន្នអាចពុំមាននិរន្តរភាព
អភិក្រមឬហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរឹងភាគច្រើនបានទទួល
អាទិភាពខ្ពស់; អភិក្រមប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ផ្តល់ផល
ប្រយោជន៍

និរន្តរភាព;បញ្ចៀសការបន្ស៊ាំមិនត្រឹមត្រូវ

ផលប្រយោជន៍បន្ថែម; កាត់បន្ថយការប្រែប្រួល
អាកាសធាតុ, ការចិញ្ចឹមជីវិត

ជម្រុញដំណោះស្រាយនៅមូលដ្ឋាន

ការបន្សាំនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងការចិញ្ចឹមជីវិត

ការបង្កើតអភិក្រមចម្រុះសម្រាប់កសាងផែនការ និងសកម្មភាពបន្សាំ

ហេតុអ្វីចាំបាច់ឱ្យមានអភិក្រមចម្រុះនេះ ?

- សហគមន៍ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដែលងាយរងគ្រោះ កំពុងប្រឈមមហានិភ័យ
- ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធខ្នាតធំឱ្យឹងឥមានច្រើនបំផុត ប៉ុន្តែជាការវិនិយោគដែលប្រថុយខ្ពស់
- ដំណោះស្រាយនៅមូលដ្ឋាន ពង្រឹងភាពធន់ទ្រាំនៃប្រជាពលរដ្ឋ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី
- លើកកំពស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធធម្មជាតិ

ក្របខណ្ឌ ” អភិក្រមចម្រុះ សម្រាប់កសាងផែនការ និងសកម្មភាពបន្ស៊ាំ

តស៊ូមតិដើម្បីឱ្យមាន
ការផ្ដល់មូលនិធិតាមបែបផ្សេង

ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធធម្មជាតិ

ការផ្ដល់នូវភាពអង្គអាច,
ការគ្រប់គ្រងដោយសហគមន៍

កែលម្អអភិបាលកិច្ច

សិទ្ធិប្រើប្រាស់ធនធាន ”
ដីធ្លី ព្រៃឈើ ទឹក

គាំទ្រឱ្យមានដំណោះ
ស្រាយនៅមូលដ្ឋាន

ការពាររបរចិញ្ចឹមជីវិត
របស់ប្រជាពលរដ្ឋ

អភិរក្ស និងស្តារ
ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី

គ្រោងឱ្យមានការ
កែប្រែជាបន្តបន្ទាប់

ការប្រែប្រួលនៃ
ចំនួនប្រជាជន

ការប្រែប្រួលនៃ
ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី

ភាពជាដៃគូរវាងវិស័យនានា ដើម្បីរៀនសូត្រ និងធ្វើសកម្មភាព

ឈានឆ្ពោះទៅរកអភិក្រមចម្រុះ

- ជម្រុញឱ្យមានដំណោះស្រាយតាមរយៈការបន្ស៊ាំដែលពាក់ព័ន្ធនៅមូលដ្ឋាននិងសម្រាប់រយៈពេលវែង
- តស៊ូមតិដើម្បីមានការផ្តល់មូលនិធិតាមបែបផ្លៀងពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានថ្លៃខ្ពស់
- រួមបញ្ចូលហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធធម្មជាតិ
- ពិចារណានៅក្នុងការកសាងផែនការ ដោយចាត់ទុកថាប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីមានការប្រែប្រួល
- អភិរក្ស និងស្តារប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ទន្ទឹមនឹងដោះស្រាយតម្រូវការរបស់ប្រជាជន
- ដោះស្រាយបញ្ហាដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃយុត្តិធម៌ និងការកែប្រែអភិបាលកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធ
- បង្កើតភាពជាដៃគូរវាងវិស័យនានា ដើម្បីឱ្យមានការរៀនសូត្រនិងធ្វើសកម្មភាពបានឆាប់រហ័ស

ELAN

6. អនុសាសន៍សំខាន់ៗ សម្រាប់គោលនយោបាយ

- គាំទ្រឱ្យមានជម្រើសនៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទន់ ជំនួសឱ្យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរឹង; ធ្វើការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធធម្មជាតិ
- គោលនយោបាយ ផែនការ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ត្រូវតែមានភាពទន់ភ្លន់, បន្ស៊ាំ និងវិវត្តន៍នៅពេលដែលអាកាសធាតុប្រែប្រួល (ពោលគឺ គ្រោងឱ្យមានការកែប្រែ)
- ការកសាងផែនការ និងការសម្របសម្រួល ត្រូវធ្វើឡើងរវាងវិស័យនានាទាំងអស់; ចាំបាច់ត្រូវមានភាពជាដៃគូរវាងវិស័យនានា ដើម្បីសិក្សា និងធ្វើសកម្មភាព
- បង្កើតឱ្យមានលក្ខខណ្ឌអំណោយផលដែលគាំទ្រ (រួមទាំង ការកែលម្អអភិបាលកិច្ច) ដើម្បីឱ្យមានវិធានការប្រកបដោយជោគជ័យសម្រាប់ការបន្ស៊ាំ និងកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- ប្តេជ្ញាធ្វើឱ្យមានកិច្ចសហការថ្នាក់តំបន់ ដើម្បីដោះស្រាយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងបង្កើនឥទ្ធិពលពីការអភិវឌ្ឍ

សូមអរគុណ ~

ចំពេញ ពត៌មានបន្ថែម

www.panda.org

www.elanadapt.net

© 2010, WWF. All photographs used in this presentation are copyright protected and courtesy of the WWF-Canon Global Photo Network and the respective photographers.